

Кралският концерт на Милчо Левиев квинтет в Прага

Концерт под наслов „Milcho Leviev&Friends“ се състоя на 18 март в Испанската зала на пражкия замък Храдчани. Това бе 50-тият юбилеен концерт от цикъла „Джаз в замъка“, който се провежда под егидата на чешкия президент Вацлав Клаус и бе организиран от президентската администрация със съдействието на президентството на България, посолството на България в Чехия и Българския културен институт в Прага.

Световноизвестният български пианист и композитор Милчо Левиев бе първият български джаз музикант, поканен да свири пред чешкия президент Вацлав Клаус. В концерта участва и виртуозният тромбонист Глен Ферис, който е свирил с Милчо Левиев в бенда на легендарния Дон Елис. Спектакълът бе обявен в програмата на президента Клаус и се предаваше онлайн на интернет сайта му. (бел.ред.)

Музикалният празник бе в една от най-пищно украсените зали на президентския дворец в Прага. Официалният домакин на проявата бе чешкият президент Вацлав Клаус,

който откри събитието. Неговият официален гост бе президентът на България Георги Първанов. Поводът за поканата бе 50-тото юбилейно издание на престижната

чешка поредица „Джаз в замъка“, организирана в Храдчани – бивш дворец на чешките крале и седалище на чешкия президент от 1918 г. До днес в залите на двореца са свирили не само най-добрите чешки или словашки джаз музиканти, а световно известни звезди с различни почерци в джаза като Джон Абъркромби, Бил Фрисъл или Томи Смит. Милчо Левиев излиза пред чешка публика за пореден път и организаторите на концерта ревниво припомниха, че първата международна сцена, на която стъпва, е именно в Прага в средата на 60-те години. Освен официалните гости в залата имаше както музиканти, участвали в предишни издания на серията от концерти, дошли да чуят изпълнението на пианиста, така и негови почитатели – притежатели на първата плоча на квартет „Фокус“, записана в „Балкнтон“ през далечната 1965 година.

За концерта Милчо Левиев бе поканил певицата Вики Алмазиду, тромбониста Глен Ферис, тромпетиста Михаил Йосифов и басиста Веселин Веселинов – Еко. Концертният репертоар не дублираше последните албуми, събиращи пианото на Левиев и гласа на Алмазиду, а изненадващо се състоеше от стандарти. Повечето от тях върнаха публиката назад във времето, но не се задоволиха само с американската класика. Изборът на репертоара направи концерта достъпен за много широк кръг слушатели, но не остави равнодушни меломаните. Пиесите редуваха вокални импровизации на Вики Алмазиду, изпълнени

Посещение на президента Първанов в Чехия

с пиетет към един от кумирите ѝ – Мишел Льогран, и блус стандарти. Сред най-впечатляващите пиеси бе трактовката на „Rondo a la Turke“ от Дейв Брубек, в чиято ритмика Милчо Левиев приплете поне още три други пиеси с водещите им мотиви. Това бе едно от най-ефектните изпълнения, съдейки по реакцията на публиката в залата. Като един от експериментите за меломани може да се определи импровизацията за пиано и бас върху „Girl from Ipanema“, в която Веселин Веселинов водеше мелодичната линия, а Милчо Левиев го допълваше, но без да натрапват основната тема.

Всъщност концертът започна със символично връщане назад във времето, когато – по думите на Милчо Левиев – „да се прави джаз беше нещо лошо“. Първата пиеса в концертния репертоар, „Take The „A“ Train“ на Дюк Елингтън, до днес навява спомена за джаз предаванията на радио VOA Еуропа и привкуса на свободата, който тази медия има по онова време в Източна Европа. Финалът на концерта вероятно е изненадал мнозина, които разпознаха мелодията на „Imagine“ на Джон Ленън. Но не са доловили цитирания мотив от „Ода на радостта“ на Бетховен, вмъкнат в първите тактове на пиесата. Все пак за слушателите, които са разпознали съчетаването на симфоничното произведение с песента на Ленън, партията на тромпета в края на композицията затвърди впечатлението. Двете емблематични пиеси бяха свързани в едно общо послание.

Милчо Левиев за пореден път доказва, че за кралете в джаза не са приемливи нито ограниченията на едно или друго време в историята на музикалните вкусове, нито пространствените ограничения на музикалната география. Квинтетът на Левиев излезе на сцената в Прага не за да демонстрира виртуозно владение на клавиатура, педали или темпа, а за да сподели своето изживяване от богатството на музикалната импровизация.

Добромир Григоров

(Електронната публикация на текста е в News.bg от 19 март 2009 г.)

На 18 март 2009 г. преридентът Георги Първанов направи работно посещение в Чешката република по покана на чешкия си колега Вацлав Клаус. Президентите на България и Чехия имаха работна вечеря и присъстваха на концерт на Милчо Левиев в Испанската зала на президентския дворец в Прага. „Истинската причина за визитата на Първанов в Прага е да слуша джаз“, каза Клаус преди началото на концерта.

Милчо Левиев е световноизвестен джаз музикант, композитор, аранжор, пианист и педагог. Българинът с американско поданство живее и работи в Лос Анжелис, САЩ.

Роден е на 19 декември 1937 г. в Пловдив. Завършва майсторския клас по композиция при проф. Панчо Владигеров и Андрей Стоянов в Държавната консерватория през 1960 г. Кариерата си започва в Пловдивския драматичен театър. Назначен е за диригент на Биг бенда на Българското национално радио от 1962 до 1966. От 1963 до 1968 работи като солист и диригент на Пловдивската и Софийската филхармония. По идея на Радой Ралин създава групата Джаз Фокус'65. Повратна в кариерата на музиканта е 1970 г., когато Левиев приема поканата на авангардния тромпетист Дон Елис и става музикант и аранжор в неговия биг бенд в Лос Анджелис. Именно Дон Елис нарича Левиев „създателя на балканския джаз“. Още преди смъртта на Дон Елис (1978) българският джазмен започва да свири в състава на барабаниста Били Кобъм. През 80-те години се завръща за кратко в родината си и изнася поредица от концерти. Левиев концертира в Европа и САЩ. Носител е на наградата на критиката от джаз фестивала в Монтьо през 1967. Милчо Левиев е преподавател във факултета по джаз музика в University of Southern California, Лос Анджелис (от 1998 г.). Преподавал е в музикално училище GROVE от 1974 до 1992. Музикален директор е на джаз клуб „Comeback In“ във Венис, Калифорния от 1981 до 1990.

Композира симфонична и камерна музика, прави джаз аранжimenti. Носител е на множество награди, сред които Dramalogue за най-добър музикален директор (1987), номиниран е за наградите „Грами“ за различни свои аранжimenti и присъства във всички големи световни музикални енциклопедии.

Носител на орден „Стара планина“ (1997) и Златен медал на Международната академия на изкуствата в Париж. Почетен доктор е на Парижката и на Лондонската музикална академия.

Номиниран е за наградата „Грами“ за най-добър вокален аранжимент на композицията на Чарли Паркър. Автор е на композиции и аранжimenti и е участвал като изпълнител в Американската джаз филхармония, Симфоничния оркестър на Бевърли Хилс, Софийската филхармония.

Милчо Левиев два пъти е носител на титлата „Доктор Хонорис Кауза“ – на Академията за музикално и танцово изкуство в Пловдив (1995) и на Нов български университет (1998). Негови композиции, аранжimenti и статии са отпечатани в Down Beat, Keyboard, The Piano Stylist, Piano Today и други музикални издания.